

กมธ. การศึกษา วุฒิสภา

เสนอรายงานการพิจารณาการศึกษา เรื่อง การบูรณาการความรู้ สู่หลักสูตรนวัตกรรมวิถีเกษตรเชิงธุรกิจ

เมื่อวันอังคารที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๔ กมธ.การศึกษา วุฒิสภา นำโดย **ดร. ตวง อันทะไชย** ประธานคณะกรรมการการศึกษา ได้นำเสนอรายงานการพิจารณาการศึกษา เรื่อง การบูรณาการความรู้ สู่หลักสูตรนวัตกรรมวิถีเกษตรเชิงธุรกิจ โดยการพิจารณาเรื่องดังกล่าว เป็นศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อบูรณาการความรู้สู่แนวทางการจัดทำและออกแบบหลักสูตรนวัตกรรมวิถีเกษตรเชิงธุรกิจ ที่เป็นการทบทวนข้อมูลและรายละเอียดจากหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาเกษตรกรรม บริหารธุรกิจ คหกรรม และอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ที่จัดการเรียนการสอนในวิทยาลัย เกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยอาชีวศึกษา และวิทยาลัยพาณิชยกรรม โดยสามารถดำเนินการได้ ๓ ลักษณะ คือ

- ๑) ใช้หลักสูตรประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการธุรกิจเกษตรที่มีการจัดการเรียนการสอนอยู่ในวิทยาลัยเกษตรกรรมที่มีการบูรณาการความรู้ทางด้านเกษตรและบริหารธุรกิจ เข้าด้วยกัน พิจารณา หาความเชื่อมโยงกับหลักสูตรวิชาคหกรรม และอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยมีการวิเคราะห์รายละเอียดในแต่ละหลักสูตรที่มีลักษณะของอาชีพที่เกี่ยวข้องกัน
- ๒) พัฒนาหลักสูตรใหม่ โดยการวิเคราะห์จากสมรรถนะแต่ละอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร การจัดการทางธุรกิจ คหกรรมศาสตร์ และการท่องเที่ยว เพื่อนำมาจัดกลุ่มวิชาชีพพื้นฐานและกลุ่มวิชาชีพเลือก รวมทั้งวิเคราะห์กลุ่มวิชาสมรรถนะแกนกลาง ที่จะนำมาใช้ในการประกอบอาชีพ เพื่อให้ได้หลักสูตรใหม่ คือ หลักสูตรนวัตกรรมวิถีเกษตรเชิงธุรกิจ และ
- ๓) การบูรณาการหลักสูตรจากหลักสูตรเกษตรกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการธุรกิจเกษตร ร่วมกับหลักสูตรคหกรรม ศิลปกรรม และอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมาบูรณาการหลักสูตรร่วมกันใหม่ โดยการนำเอาอาชีพที่ผู้เรียนจะประสงค์ต้องการทำหลังสำเร็จ การศึกษามาวิเคราะห์เพื่อกำหนดรายวิชาที่จะนำไปใช้ในแต่ละอาชีพเพื่อรวมเป็นหลักสูตรที่บูรณาการมาจากหลักสูตรเดิมที่มีอยู่ เพื่อให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ภายใต้สมรรถนะหลักที่สำคัญ ๓ ด้าน คือ ๑) สมรรถนะหลัก (Core Competency) ๒) สมรรถนะความเชี่ยวชาญ (Professional Competency) และ ๓) สมรรถนะในหน้าที่เฉพาะสาขา (Functional Competency)

รองศาสตราจารย์ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะกรรมาธิการการศึกษา กล่าวว่า ผลการพิจารณา การศึกษาการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ดังนี้ จากข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตรทั้ง ๓ ลักษณะข้างต้น สิ่งสำคัญที่จะทำให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเกิดสัมฤทธิ์ผลนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยและ องค์ประกอบหลายส่วนที่เป็นกลไกในการขับเคลื่อนกระบวนการต่าง ๆ ไปสู่จุดหมายปลายทาง กล่าวคือ สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา (สอศ.) มีการจัดการเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในเกือบทุกสถานศึกษาอาชีวศึกษา ยกเว้นวิทยาลัยการอาชีพบางแห่ง โดยแต่ละสถานศึกษาจะมีสาขาวิชาที่หลากหลาย เช่น วิทยาลัยเทคนิค จะมีการเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนทั้งประเภทวิชาอุตสาหกรรม บริหารธุรกิจการท่องเที่ยวและโรงแรม และ วิทยาลัยอาชีวศึกษา การเปิดหลักสูตรการเรียนการสอน ทั้งประเภทวิชาคหกรรม บริหารธุรกิจ การท่องเที่ยวและโรงแรม ซึ่งจะขึ้นอยู่กับ

ความพร้อมของแต่ละสถานศึกษา แต่ในวิทยาลัยเกษตรกรรมและเทคโนโลยี ส่วนใหญ่จะจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาเฉพาะทางด้านการเกษตร และบริหารธุรกิจ เป็นหลัก และจากสถานการณ์ปัจจุบันจะเห็นได้ว่ามีจำนวนผู้เรียนลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกระดับต้องแสวงหามาตรการแก้ไขปัญหาและดำเนินงานในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๑) สอศ. ควรดำเนินการ ดังนี้ (๑) จัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าสู่การมีงานทำและประกอบอาชีพได้ ไม่มุ่งเน้นการเรียนเพื่อการให้ปริญญา แต่ใช้การเรียนรู้ควบคู่กับการปฏิบัติจริงและมีทักษะในอาชีพจนสามารถใช้ประกอบอาชีพได้จริง (๒) จัดทำกฎหมาย กฎ ระเบียบและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง (๓) หาแนวทางและมาตรการให้สิทธิประโยชน์ในทางภาษีกับภาคเอกชนหรือสถานประกอบการที่ร่วมจัดการศึกษา (๔) จัดทำระบบการสรรหาและคัดเลือกครูผู้สอนอาชีวศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติที่มีคุณภาพ (๕) จัดทำมาตรการ วิธีการและแนวทางในการแสวงหาผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เข้ามาช่วยจัดการศึกษา (๖) หาแนวทางในการเพิ่มจำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษาในทุกระดับการศึกษาให้เพิ่มมากขึ้น โดยอาจใช้ระบบการให้ทุนการศึกษา หรือการจัดสรรระบบโควตา (๗) กระจายอำนาจให้สถานศึกษาเพื่อให้สามารถพัฒนาหลักสูตรการศึกษา หรือจัดทำหลักสูตรเชิงบูรณาการได้ตามความพร้อมของสถานศึกษาและตามความต้องการของท้องถิ่น (๘) พัฒนารูปแบบการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนอาชีวศึกษาเพิ่มมากขึ้น

๒) สถานศึกษาอาชีวศึกษา ควรเร่งดำเนินการ ดังนี้ (๑) หาแนวทางและจัดทำมาตรการเพื่อสร้างแรงจูงใจในการเพิ่มจำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษา (๒) พัฒนาหลักสูตรการศึกษาทางการเกษตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และให้ความรู้ทางด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด การทำ Smart farm ที่ใช้พื้นที่น้อย แต่ได้ผลผลิตมาก (๓) จัดทำหลักสูตรบูรณาการที่มีความยืดหยุ่น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัด ตามความสนใจ (๔) จัดกระบวนการและวิธีการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นภาคปฏิบัติจริงมากกว่าภาคทฤษฎี เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะและสมรรถนะในอาชีพที่สนใจ (๕) ทำความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาด้วยกันในการใช้ครูผู้สอน ห้องเรียน เครื่องมือและอุปกรณ์ร่วมกัน (๖) ทำความร่วมมือกับชุมชนใกล้เคียงกับสถานศึกษา เพื่อให้เข้าร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้จากประสบการณ์การทำงานจริง (๗) พัฒากลุ่มเกษตรกรเดิมในพื้นที่โดยการให้องค์ความรู้ทางการผลิตเพื่อการแปรรูปที่จะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตได้มากขึ้น เน้นความพอเพียง และเน้นคุณภาพของผลผลิตเป็นสิ่งสำคัญ ส่วนกลุ่มผู้สนใจที่จะเข้ามาสู่ภาคการเกษตร หรือเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ต้องให้การส่งเสริมและสนับสนุนองค์ความรู้ที่หลากหลาย อาจจัดอบรมการสัมมนาหรือจัดหลักสูตรระยะสั้นเพื่อการประกอบอาชีพให้กับบุคคลกลุ่มนี้ (๘) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นทุกระดับ (๙) สถานศึกษาอาชีวศึกษาต้องทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) แทน และจัดหาวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญ สถานที่จัดฝึกอบรม และให้ครูผู้สอนได้พัฒนาจนเกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมจนสามารถเป็นผู้สอนเองได้(๑๐) ต้องน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางของศาสตร์พระราชา มาปรับและประยุกต์ใช้เป็นแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรทางการเกษตร เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันเพื่อความมั่นคงและยั่งยืน

โดยที่ที่ประชุมวุฒิสภาพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับรายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการในประเด็นดังกล่าว พร้อมข้อสังเกตและข้อเสนอแนะแนบท้ายรายงานการพิจารณาศึกษาฯ ซึ่งจะได้นำเสนอต่อไปยังรัฐบาล โดยคณะรัฐมนตรีในฐานะฝ่ายบริหาร เพื่อพิจารณาและส่งต่อไปยังหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาทบทวนและหาแนวทางในการจัดทำมาตรการและวิธีการในการแก้ไขปัญหาให้มีผลในทางปฏิบัติต่อไป

